

OPTIMIZAREA CAPITALULUI CIRCULANT: ASPECTE CHEIE ȘI IMPORTANȚĂ PRACTICĂ

Evelina GONȚA

Departamentul Economie și Management, grupa BA-221, Facultatea Inginerie Economică și Business,
Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău, Moldova

Autorul corespondent: Evelina Gonța, evelina.gonta@em.utm.md

Îndrumătorul/coordonatorul științific: Alina STRATILA, conf. univ., dr., UTM

Rezumat. Cel mai important aspect al gestiunii financiare unei companii este capitalul circulant. Acesta este necesar pentru a susține operațiunile zilnice și pentru a asigura stabilitatea financiară generală. Capitalul circulant trebuie gestionat și facilitat prin mijloace precum managementul portofoliului, planificarea eficientă a bugetului, fluxul de numerar efectiv, gestionarea ciclului de capital circulant, și flexibilității acestuia - aspecte ce se discută în acest articol. Optimizarea capitalului de lucru înseamnă gestionarea eficientă a activelor și pasivelor curente pentru a maximiza eficiența operațională. În articolul dat este realizată analiza indicatorilor rentabilității capitalului circulant și rata de rotație a stocurilor, pentru perioada 2021-2022 în baza datelor Biroului Național de Statistică. Rezultatele cercetării realizate au demonstrat că pentru domeniul de activitate "Transport" se atestă cel mai înalt nivel de creștere a rentabilității capitalului de lucru și cea mai mare sporire a ratei de rotație a stocurilor. O abordare proactivă a optimizării capitalului circulant este esențială pentru a menține sănătatea financiară și succesul operațional al întreprinderii.

Cuvinte cheie: fond de rulment, rentabilitatea întreprinderii, management, gestionare

Introducere

Capitalul de lucru, o măsură bugetară importantă, include activele și pasivele curente ale unei organizații, reflectând fluxul de numerar operațional pe termen scurt. Utilizarea eficientă a capitalului de lucru este necesară pentru a asigura stabilitatea financiară generală pentru a susține activitatea zilnică a întreprinderii.

Importanța gestionării eficiente a fluxului de numerar nu poate fi suficient de mult subliniată. Acesta acționează ca un barometru al capacității organizației de a îndeplini obligațiile pe termen scurt și de a susține operațiunile zilnice. Lipsa capitalului de lucru poate submina operațiunile, poate afecta capacitatea unei companii de a plăti furnizorii, de a plăti salariile sau de a investi în noi oportunități. În schimb, un capital de lucru în exces poate însemna o alocare deficitară a resurselor, ceea ce duce la pierderea oportunităților de investiții și la reducerea rentabilității [1].

Examinarea metodelor de optimizare a capitalului circulant

Începând cu gestionarea stocurilor, este esențial să se asigure un echilibru la nivel de inventar. Optimizarea nivelurilor de stocuri presupune asigurarea existenței unui stoc suficient pentru a satisface cererea, evitând în același timp surplusurile care pot restricționa inutil capitalul. Implementarea unor tehnologii precum sistemele de gestionare a stocurilor devine esențială. Aceste sisteme ajută la urmărirea stării stocurilor, la automatizarea comenzilor și la minimizarea erorilor. Utilizarea metodelor precum ABC, sau Just In Time, facilitează managementul stocurilor în concordanță cu necesitățile și domeniul de activitate a companiei. În plus, utilizarea previziunilor privind cererea pe baza datelor precedente și a tendințelor pieței garantează că stocurile corespund vânzărilor preconizate [2].

Vorbind de gestionarea creanțelor, este necesară o politică de creditare clară. Scopul este de a aborda gestionarea creanțelor în așa fel încât să fie posibilă creșterea vânzărilor fără a crește riscurile de datorii neperformante și impactul negativ asupra fluxului de numerar. Emiterea la timp a facturilor accelerează procesul de colectare și reduce timpul mediu de colectare. Monitorizarea regulată a raportării validității facturilor ajută la identificarea plăților întârziate și facilitează acțiunile de recuperare necesare [1]. Procesul de management are ca scop reducerea creanțelor restante. Limitele de credit ale furnizorilor restricționează clienții să comande mai mult când facturile neplătite ating o limită stabilită. Alte instrumente includ condiții de plată bine definite și verificarea noilor clienți [2].

Planificarea eficientă a bugetului este esențială pentru gestionarea datoriilor. Stabilirea și menținerea unui buget ajută la gestionarea cheltuielilor și la prevenirea acumulării de datorii inutile. Convenirea unor condiții de plată favorabile cu furnizorii optimizează fluxul de numerar și acordă prioritate plăților la timp, iar o relație eficientă cu furnizorii asigură stabilitate financiară [3].

În ceea ce privește gestionarea fluxului de numerar, întocmirea și analiza periodică a situațiilor de flux de numerar oferă o imagine de ansamblu asupra surselor și utilizărilor de fonduri. Elaborarea unor planuri de urgență în cazul unor cheltuieli neprevăzute sau al unei perturbări a fluxului de numerar este esențială. Reducerea la minimum a deficitelor de mijloace circulante presupune corelarea momentului în care se produc ieșirile de numerar cu intrările de numerar pentru a evita problemele de lichiditate.

În domeniul gestionării ciclului capitalului circulant, este necesar să se reducă durata acestuia. Identificarea și punerea în aplicare a măsurilor de reducere a timpului necesar pentru a transforma materiile prime în numerar îmbunătățește eficiența. Raționalizarea proceselor de producție, de vânzare și de colectare a taxelor este importantă pentru eficiența operațională globală. Evaluarea și îmbunătățirea continuă a ciclului de capital de lucru pe baza tendințelor macroeconomice și a nevoilor de afaceri în schimbare asigură adaptabilitatea și eficiența pe termen lung [4].

Se poate rezuma faptul că gestionarea eficientă a componentelor particulare implică o combinație de planificare strategică, eficiență operațională și prudență financiară. Pentru a menține stabilitate financiară și pentru a optimiza resursele în cadrul unei întreprinderi, este necesară o abordare holistică care să ia în considerare interdependența dintre stocuri, creanțe, datorii, fluxuri de numerar și ciclul mijloacelor circulante, reprezentată în Fig. 1.

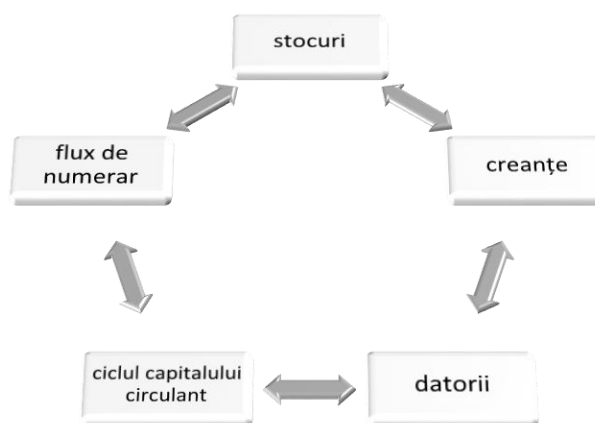

Figura 1. Interdependența dintre elementele gestionate pentru optimizarea capitalului circulant

Sursă: elaborat de autor

Semnificația practică a optimizării capitalului circulant

Optimizarea capitalului circulant presupune gestionarea eficientă a activelor și pasivelor curente pentru a maximiza eficiența operațională, menținând în același timp un echilibru optim între creștere, rentabilitate și lichiditate [1].

Rentabilitatea capitalului circulant este un indicator cheie al performanței unei companii. Prin calcularea rentabilității capitalului circulant, o companie poate evalua cât de eficient se utilizează acesta pentru a genera profituri. Rentabilitatea capitalului de lucru poate fi calculată după Ec. (1):

$$R = P_{net} / MC * 100\% \quad (1)$$

unde: P net – profitul net

MC – capitalul circulant,

Creșterea în dinamică a rentabilității indică o utilizare eficientă a capitalului circulant, ceea ce poate contribui la îmbunătățirea performanței financiare a unei companii.

Gestionarea eficientă a stocurilor, a creanțelor și a datoriilor este un aspect decisiv al eficientizării fondului de rulment. Pentru a evalua eficiența gestionării stocurilor, se poate calcula, de exemplu, rata de rotație a stocurilor, conform Ec. (2):

$$\text{Rata de rotație a stocurilor} = \text{Costul vânzărilor} / \text{Costul mediu al stocurilor} \quad (2)$$

O gestionare adecvată a stocurilor poate contribui la reducerea costurilor de depozitare și la minimizarea riscului de uzură morală.

Prezintă interes analiza indicatorilor menționați pe baza datelor Biroului Național de Statistică a Republicii Moldova pentru unele tipuri de activitate a Economiei Naționale, în dinamică pentru perioada 2021-2022, prezentată în Tab. 1.

Tabelul 1

Analiza indicatorilor, ce caracterizează utilizarea optimală a capitalului de lucru

Tipuri de activități	Rentabilitatea capitalului de lucru, %			Rata de rotație a stocurilor, rotații/an		
	2021	2022	Abaterea absolută	2021	2022	Abaterea absolută
TOTAL pe activități	12,10	186,70	174,60	4,05	4,52	0,46
Agricultura, silvicultura și pescuit	27,86	118,84	90,98	2,42	2,32	-0,10
Industria prelucrătoare	9,16	151,73	142,57	2,91	3,12	0,21
Construcții	7,71	82,41	74,70	1,55	1,50	-0,05
Comerț cu ridicata și cu amănuntul	10,71	236,48	225,78	3,96	4,80	0,84
Transport	5,65	240,54	234,89	7,71	13,61	5,90

Sursa: elaborat de autor în baza [5].

Conform datelor Tab. 1, se observă că cea mai mare rentabilitate a capitalului de lucru este înregistrată în domeniul Transport, prezentând o creștere semnificativă de 234,89% în decursul unui an. O dinamică similară este observată în domeniul Comerț cu ridicata și cu amănuntul, cu o creștere de 225,78%. Analiza indicatorului rata de rotație a stocurilor redă faptul că domeniul Transport gestionează cel mai eficient capitalului de lucru, înregistrând o creștere cu 5,90 rotații/an în 2022 față de anul de bază, având costuri de depozitare minime, și minimizând riscul de uzură morală.

Așadar, prin optimizarea variabilelor precum rentabilitatea capitalului de lucru și eficiența stocurilor, companiile își pot îmbunătăți performanța financiară globală. O abordare proactivă a

optimizării capitalului de lucru este vitală pentru menținerea unei poziții financiare puternice, creșterea profitabilității și asigurarea succesului afacerii pe termen lung. Afacerile care doresc să asigure un viitor financiar sustenabil ar trebui să se concentreze pe această analiză și să implementeze strategii pentru optimizarea capitalului de lucru.

Examinarea și evaluarea modului în care se gestionează eficient capitalul de lucru prin utilizarea unor metode noi pot oferi informații importante despre modul în care se desfășoară gestionarea acestuia în diferite situații. În viitor, cercetările din această domeniu ar trebui să se axeze pe analiza impactului crizei, pe informarea părților implicate și pe dezvoltarea unor noi metode pentru a îmbunătăți eficiența gestionării capitalului circulant.

Sintetizarea principalelor rezultate și concluzii ale articolului

În concluzie, gestionarea eficientă a capitalului de lucru nu este doar o practică financiară, ci un imperativ strategic pentru întreprinderi. Echilibrul complicat dintre activele și pasivele curente servește drept test de rezistență pentru abilitățile operaționale pe termen scurt ale unei organizații și pentru robustețea financiară generală.

Pentru o dirijare eficientă a mijloacelor circulante în cadrul întreprinderii, trebuie efectuată analiza utilizării lor atât la general, cât și pe fiecare parte componentă a acestora. O analiză calitativă a mijloacelor circulante e posibilă doar atunci când se efectuează normarea mijloacelor circulante, determinarea mărimii minim necesare de mijloace circulante, care asigură activitatea întreprinderii într-un ritm normal, pe de o parte, iar, pe de alta – eficientizarea utilizării resurselor disponibile [6]. Capacitatea de a transforma capitalul circulant în profit nu este doar o calculație; este o dovadă a eficienței operaționale și a profitabilității unei afaceri.

Privind înainte, căutarea nu se încheie, ci evoluează. Noile tehnologii oferă o fereastră către mai multe perspective, iar o poziție proactivă în optimizarea capitalului circulant devine din ce în ce mai vitală. Pe măsură ce întreprinderile navighează prin incertitudini, cercetările viitoare ar trebui nu numai să examineze cu atenție efectele crizelor, ci și să comunice aceste constatări în mod eficient și să fie inovatori în ceea ce privește metodologiile revoluționare.

Referințe

- [1] I. Svatová "Influența optimizării capitalului circulant la valoarea întreprinderii" Teză de licență, 2020, Universitatea de Economie din Praga
- [2] V. Vaneček "Working Capital Management in Company FV – Plast", Teză de licență, 2018, Universitatea Tehnică Cehă din Praga
- [3] УСТУРОЙ, Л., СТРАТИЛА, А. Анализ чистых текущих активов строительных предприятий Республики Молдова. În tezele *Conferinței Tehnico-Științifice a Colaboratorilor, Doctoranzilor și Studenților*, 1 – 14 decembrie 2016. Chișinău, 2017, vol. 2, pp. 405 - 408. ISBN 978-9975-45-502-2.
- [4] "Working Capital Management Explained: How It Works" [Online] [cit. 15-02-2024]. Available: <https://www.investopedia.com/terms/w/workingcapitalmanagement.asp>
- [5] Biroul Național de Statistică. Banca de date statistice. [cit. 15-03-2024]. Available: https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/40%20Statistica%20economica/40%20Statistica%20economica_24%20ANT_ANT030/ANT030040.px/table/tableViewLayout2/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774
- [6] M. Gheorghita "Metode de analiză și gestionare eficientă a mijloacelor circulante" CZU: 658.153